

مرام نامہ تشکیلاتی شیعہ

شرح تشکیلاتی زیارت عاشورا

نویسندگان:

حسین عرب اسدی

مرضیہ نظری

برشناسه: عرب‌اسدی، حسین، ۱۳۵۸ | عنوان قراردادی: زیارت‌نامه عاشورا، شرح، Tenth of muharran prayer | عنوان و نام پدیدآور: مرام‌نامه تشکیلاتی شیعه: شرح تشکیلاتی زیارت عاشورا/ نویسندگان حسین عرب‌اسدی، مرضیه نظری، | مشخصات نشر: تهران: امتداد دانش، ۱۴۰۰ | مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص، ۲۱/۵۰۱۴/۵ م.م. | شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۳۵۲-۷-۸؛ ۵۳۰۰۰ ریال؛ | وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا | یادداشت: کتاب‌نامه | موضوع: زیارت‌نامه عاشورا -- نقد و تفسیر موضوع: Tenth of muharran prayer* -- Criticism, interpretation, etc | شابک افزوده: نظری، مرضیه، ۱۳۵۱ | رده‌بندی کنگره: BP۲۷۱/۶-۴۴۴ | رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۷ | شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۹۵۹۵ | اطلاعات رگورد کتابشناسی: فیبا

مرام‌نامه تشکیلاتی شیعه

شرح تشکیلاتی زیارت عاشورا

نویسندگان: حسین عرب‌اسدی - مرضیه نظری

مطابع: مشهد: سید محمد رضا مدنی

مطابع: مشهد: علی رضا پورا کبری

صفحه‌آرایی: ابوالحسنی

ناشر: امتداد دانش

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

قیمت: ۵۳۰۰۰ تومان

نشانی: تهران - خیابان ولیعصر - خیابان مختاری غربی

کوچه رودکی - بن‌بست دوم شرقی - پلاک ۳

تلفن: ۰۹۳۶۵۸۸۸۲۸۷-۵۵۶۵۶۳۷۷

پست الکترونیک:

emtedadedanesh@gmail.com

شبکه‌های اجتماعی:

@emtedadedanesh

خرید اینترنتی:

www.emtedadedanesh.ir

چاپ: شرکت پیام‌آوران نشرروز

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۳۵۲-۷-۸

۷	مقدمه ناشر
۱۱	پیشگفتار

● فصل اول: نقش و جایگاه زیارت عاشورا در جهان‌بینی شیعه

۱۷	مقدمه
۱۷	عناصر محتوایی فرهنگ شیعه
۱۹	تغییر رویکرد به زیارت عاشورا
۲۰	مرام بین‌المللی
۲۱	جایگاه زیارت عاشورا
۲۳	مرام‌نامه تشکیلات
۲۵	ابعاد غنای محتوایی زیارت عاشورا

● فصل دوم: سند زیارت عاشورا و رویکردهای شرح‌نگاری به آن

۳۱	مقدمه
۳۱	سندیت زیارت عاشورا
۳۵	جایگاه و اهمیت زیارت عاشورا در سبک زندگی بزرگان
۳۷	رویکردهای شرح‌نگاری زیارت عاشورا

● فصل سوم: تحلیل تشکیلاتی فرازهای زیارت عاشورا

۴۳	مقدمه
۴۴	فراز اول: معرفی اباعبدالله (ع)
۵۴	فراز دوم: معرفی یاران
۵۷	فراز سوم: تبیین مصیبت وارد شده بر اباعبدالله (ع)
۶۱	فراز چهارم: تعیین نسبت و تمایز با جبهه باطل
۷۳	فراز پنجم: پیوستگی با اباعبدالله (ع)
۷۶	فراز ششم: لعن امت‌های تشکیلاتی
۸۳	فراز هفتم: ابراز محبت و ولایت به امام (ع)
۸۶	فراز هشتم: آرمان زیارت عاشورا
۹۰	فراز نهم: آرمان زیارت عاشورا
۹۹	فراز دهم: معیت با اهل‌بیت (ع) و دعا‌های مستجاب
۱۱۳	فراز یازدهم: وضعیت جبهه طاغوت
۱۲۲	فراز دوازدهم: صدار لعن

۱۲۹.....	فراز سیزدهم: صدبار سلام
۱۳۴.....	فراز چهاردهم: لعنت مخصوص
۱۳۹.....	فراز پانزدهم: سجده

● فصل چهارم: ترسیم مرام‌نامهٔ تشکیلاتی

۱۴۹.....	مقدمه
۱۵۱.....	الگوی مفهومی مرام‌نامهٔ تشکیلات اسلامی
۱۵۳.....	مرام‌نامهٔ تشکیلاتی شیعه
۱۵۳.....	الف. آرمان
۱۵۶.....	ب. ارزش‌های مبنا
۱۵۸.....	پ. مأموریت
۱۵۹.....	ت. مسئلهٔ اصلی
۱۶۰.....	ث. اقتضائات
۱۶۰.....	توصیه‌ها
۱۶۵.....	منابع

مرام‌نامه آن چیزی را به ذهن متبادر می‌سازد که از تعهد نوشته یا نانوشته یک جماعت در پایبندی به آرمان، اصول و اهداف مشترک حکایت دارد. در بسیاری از موارد، چنین مرام‌نامه‌هایی آن چنان هویت بخش، اثرگذار و الزام‌آور برای پیروان یا هم‌کیشان می‌شوند که تخطی از آن توسط یک نفر، شرم و آشتی‌نگی برای سایر نفرات پایبند به آن را به دنبال دارد. لازمه چنین اثرگذاری‌ای اولاً وجود مرام‌نامه، دوماً رسوخ آن به عمق جان افراد و فهم درست آن است که این فهم، با تبیین درست توسط پیروان آن حاصل می‌شود.

دقت در عبارت‌های فوق، عمق کم‌کاری، کوتاهی، سهل‌انگاری و فردی‌نگری ما به مقوله دین، سرگذشت اهل بیت علیهم‌السلام و آرمان‌هایی که خود را در راه آن فدا کردند، می‌رساند. این انتقاد تند، ریشه در آن دارد که بسیاری از ما ادعیه و زیارات را در دسته اعمال عبادی و انفرادی خودمان جای می‌دهیم و آن‌ها را مختص مناسبت‌های مرتبط با خودشان می‌دانیم. زیارت عاشورا - که از جمله همین دسته زیارات است - در میان اغلب ما همین وضعیت را دارد. نهایتاً هنگام خواندن آن‌ها به لحاظ احساسی کمی بیشتر درگیر می‌شویم و کمی بیشتر از عمق جان آن‌ها را ذکر می‌کنیم. سایر ادعیه و زیارات، وضعیتی به مراتب مهجورتر دارند. اگر بخواهیم نوع نگاه خود به مفاهیم مندرج در زیارت عاشورا را مبتنی بر رویکرد قائل به کارکرد اجتماعی دین تنظیم کنیم، چنان تفسیر و تحلیلی از این زیارت می‌توان داشت که تعمق در آن مساوی است با همراه شدن لحظه به لحظه زندگی با نهضت حسینی و شکل‌گیری تلقی تقدم وقایع صدر اسلام بر این واقعه و امتداد این نهضت تا عصر حاضر در راستای دو جریان کلی حق و باطل. آن‌گاه است که جایگاه خود را به درستی در این جبهه درک می‌کنیم و وظیفه خود را بیش از اشک ریختن، خواندن زیارت در ایام محرم یا به صورت هفتگی در طول سال و صرف برگزاری مجالس روضه می‌پنداریم. آن‌گاه است که تمام

موضع‌گیری‌ها و اقدامات فردی، گروهی، شخصی و اجتماعی زندگی مان در راستای اعتقادات و مبتنی بر جایگاهمان در جدال حق و باطل شکل می‌گیرد و هر رفتار خُرد و کلانی در این نظام کلی سنجیده می‌شود. آن‌چه بیان شد، تفسیری موسع از معنای خون‌خواهی حسین (ع) بود تا قیام به برپایی آرمان وی را تجلی عصر حاضر قیام بالسیف ایشان معنا کند و حرکت اجتماعی حال حاضر ما و جامعه‌سازی مبتنی بر آرمان حسینی را گامی در مسیر ظهور و تحقق وعدهٔ تخلف‌ناپذیر الهی قرار دهد.

این کتاب، اگرچه نخستین کتاب در شرح زیارت عاشورا نیست، اما رویکردی متفاوت در این خصوص اتخاذ کرده است و از بُعد تشکیلاتی به مفاهیم مندرج در زیارت عاشورا پرداخته است. به همین جهت در مطلع سخن به مرام‌نامه و صحبت دربارهٔ آن پرداختیم؛ چرا که در خلال مطالب کتاب، آن‌چه خود را به وضوح می‌نمایاند و در ذهن مخاطب شکل می‌گیرد، مانیفست تشکیلاتی تشیع است که در شرح تمامی فرازهای این زیارت جمع کرده است. نویسندگان اثر - که با تمرکز در حوزهٔ تولید محتوای تشکیلاتی توانسته‌اند تعریف جامعی از مفاهیم اولیه و بنیادین تشکیلات ارائه دهند (که در سایر آثارشان توسط همیع انتشارات منتشر شده است) - در این اثر تلاش کرده‌اند ضمن تطبیق آن مفاهیم با زیارت عاشورا، منظر تشکیلاتی به زیارت عاشورا بپردازند تا اولاً از زیارت عاشورا برای تبیین ویژگی‌های تشکیلات شاخص، الگو استخراج کنند؛ ثانیاً تأثیر و اهمیت تشکیلات در پیشبرد آرمان‌ها و اهداف جریان حق را به‌خوبی تبیین نمایند و مشکلات و چالش‌های پیش روی این جریان را از منظر ضعف در حوزهٔ کار تشکیلاتی و عدم همراهی اعضای یک تشکیلات و تنها گذاشتن رهبریک تشکیلات بیان نمایند.

به عنوان جمع‌بندی از محتوای اثر، می‌توان چنین بیان کرد که بی‌شک بزرگ‌ترین و توانمندترین الگوها و اسوه‌های تشکیلاتی نیز مادامی که همراهی و حضور افراد را در کنار خود نداشته باشند، نه تنها به ناچار از نیل به افق ترسیم‌شدهٔ خود بازمی‌مانند، بلکه شکست در تحقق برنامه‌ها، امری محتوم برایشان خواهد بود. امید است با مطالعهٔ این اثر - که به جد محتوایی فرید و یگانه در این حوزه است - با عمق بخشیدن به نگاه خود، به کارکردهای اجتماعی دین و تأثیر چندبرابر آن در صورت پرداختن

تشکیلاتی به این کارکردها، زمینه ساز ظهور و تحقق جامعه مهدوی باشیم تا آن چه در نتیجه بی توجی به تشکیلات علوی و حسنی بر سر جامعه اسلامی آمد و در تشکیلات حسینی چنان مصیبتی را به بار آورد، در تشکیلات مهدوی جبران شود.

در پایان از زحمات خالصانه نگارندگان محترم اثر صمیمانه قدردانی می نمایم و برای آن عزیزان توفیق بیشتر، نگاه ژرف تر و قلم روان و نافذ در سایر آثار، آرزومندیم. ضمن پیشکش کردن این اثر به ساحت مقدس حضرت ولی عصر علیه السلام و جد بزرگوارشان حضرت سیدالشهداء علیه السلام، از ایشان مدد می جوییم تا در بسط معارف این خاندان، بتوانیم قدم کوچکی برداشته و به تکلیف خود، اندکی عمل کرده باشیم. لازم به ذکر است خوانندگان محترم می توانند هرگونه دیدگاه یا نقد نسبت به محتوای اثر را از طریق راه های ارتباطی ذکر شده در کتاب با ما در میان بگذارند تا در نوبت های بعدی چاپ، مد نظر قرار گیرد.

به امید فردایی بهتر

نشر امتداد دانش

تایستان ۱۴۰۰

(محرم ۱۴۴۳)

www.ketab.ir